

damentis in hunc usque diem Theologorum, tam in ejus partem, quàm totam scriptæ atque editæ notæ, explicationes, animadversiones, commentationes, paraphrases, interpretamenta, & id genus alia quamplurima, quorum quædam etiam ipsorum enucleandorum librorum molem longè exsuperant. Atque idem hoc non tantùm expressè statuunt Pontificii omnes; sed etiam fatentur qui ab iis defecere. Sic Lutherus in librò de Servò Arbitriò. *Sanè fateor esse multa loca in Scripturis obscura, & abstrusa, non ob majestatem rerum, sed ob ignorantiam vocabulorum, & Grammaticæ, sed quæ nihil impediant scientiam omnium rerum in Scripturis. Res sunt in Scripturis omnes proditæ: licet quædam loca adhuc verbis incognitis obscura sint.* Et Chamierus Panstrat. Cathol. Tom. 1. lib. 15. cap. 4. § 5. *Catholici disertè oreque rotundò pronunciant. Primò esse in Scripturis locos non paucos obscurissimos, ex quibus solis per seque ac seorsim consideratis non possit certus aliquis evinci sensus. Idque multipliciter fieri. Aliquando ob rerum obscuritatem, ut in prophetiis rerum, futurarum, &c. Aliquando etiam ita contexta sunt ejus loci vocabula, ut varium sensum pariant propter ὁμωνυμίαν, vel ἀμφιβολίαν; ut, Ego & Pater unum sumus, intelligebatur ab Arrianis de unione voluntatis, quemadmodum cùm precabatur Christus, ut discipuli unum essent: At Catholici referebant ad τὸ ὁμοῦσιν. &c.* Hujus generis passim occurrunt testimonia quamplurima: Nec tantùm Scripturam obscuram atque ambiguam esse, verùm etiam omnes, quoniam ex vocabulis constat, tam obscuritatum quàm ambiguitatum recensitas species in eâ locum obtinere posse, minimè dubium est; imò, si non omnes, saltem maximam partem, & quidem præcipuas, nec non præter has non exigui momenti alias (quales sunt, ipsis fatentibus Theologis, prædicatio Mystica, tam Typica, quàm Sacramentalis, ἀνθρωποπάθεια & θεοπρέπεια, πρέληψις, præposteratio, aut anticipatio & variantes tum V. tum N. Testamenti Lectiones, & similes) occurrere, non difficile foret probatu, si & hic locus id exigeret, & de verâ interpretandi Methodò jam constaret. Sed cùm in hanc inquiratur, & ille tantùm requirat, ut pateat, quædam Scripturæ loca esse obscura atque ambigua, adeoque illam opus habere interpretatione, quòd nec ipsi inficias eunt Theologi, id impræsentiarum monuisse, ad nostrum suffecerit institutum.

2. Quando autem hâc in controversiâ de S. Literarum Interprete disputant Theologi, de verò iis, quemadmodum & nobis heïc loci, sermo est. Is verò est, ut ex ante dictis facilè deducitur, non qui aliquem orationis sensum, aut veritatem exposuerit; sed qui sensum verum, hoc est, Authoris menti atque intentioni congruentem ac respondentem eduxerit, ac talem esse ostenderit: atque adeò *vera interpretatio nihil aliud erit, quàm eductio, atque indicatio veri genuinique sensus earum orationum, quæ audiuntur, aut leguntur;* seu ut definit Chamierus Panstratiæ suæ Tom. 1. lib. 15. cap. 1. §. 3.

Investi-